

Лабораторна робота № 1

Способи розподілу фінансування між проектами

Мета: вивчити способи розподілу фінансування між проектами.

Короткі теоретичні відомості та приклад виконання роботи.

В процесі діяльності кожної організації виникає питання – як максимально вигідно розподілити наявні гроші між декількома проектами? Як добитися того, щоб віддача від кожної вкладеної грошової одиниці була максимальною. З урахуванням того факту, що грошей потрібно завжди більше, ніж є в наявності, то відповіді на ці питання стають ще актуальнішими.

На практиці існує декілька способів розподілу грошей, якими користуються керівники: порівну, пропорційно, за прибутковістю, від досягнутого. Розглянемо кожен з цих способів і знайдемо найбільш вигідний для подальшого застосування.

Застосування описаних нижче методичних рекомендації на практиці при відкритті свого бізнесу дозволило підприємцю за 1 рік в 18 разів збільшити вкладені гроші. В період вивчення цієї програми він планував відкрити свій бізнес, а саме, підприємство з переробки м'яса і постачанню м'ясних продуктів магазинам, ринкам, підприємствам живлення і приватним клієнтам.

Він вивчив ринок і дійшов висновку, що конкуренція висока, оскільки на м'ясному ринку велика кількість схожих підприємств. Серед них є і дуже великі організації зі своїми збутовими мережами, розкрученими брендами. При ретельнішому вивченні пропонованої м'ясної продукції в магазинах молодий підприємець виявив деякі ніші, які мають попит у покупців і немає великої конкуренції між постачальниками, тобто при виробництві цих товарів є більше шансів відкрити і розвивати своє підприємство без серйозного суперництва з множиною вже діючих фірм.

1. Екологічно чиста і дієтична продукція з м'яса (для спроможних і тих, хто особливо стежить за своїм здоров'ям);
2. М'ясні продукти для національних кухонь;
3. М'ясні продукти для тварин;
4. М'ясопродукти під замовлення.

Кожна з вище перелічених ніш є потенційним бізнес-проектом.

Бізнес-проект - це необхідний комплекс практичних заходів і способів реалізації бізнес ідеї з метою отримання певного економічного результату, реалізація якого дасть можливість примножити вкладені гроші.

Розглянемо випадок, коли гроші повертаються у кінці місяця і з них виплачується заробітна плата, податки і оренда. Тоді первинними витратами, необхідними для запуску бізнесу будуть тільки вкладення в сировині. Робляться ці витрати один раз, на початку.

Максимально можливі обсяги виробництва (витрати і результати, якби не було обмежень в грошах) приведені в таблиці 1.1:

Таблиця 1.1.		
Найменування проекту	Витрати (млн.грн.)	Результат (млн. грн.) в рік
Екологічно чиста і дієтична продукція з м'яса	13.5	180
М'ясні продукти для національних кухонь	1.2	21.6
М'ясні продукти для тварин	0.015	0.36
М'ясопродукти під замовлення	5	81
РАЗОМ	19.715	282.960

Як бачимо, якщо немає обмежень в грошах, то 19.715 млн.грн. первинних вкладень і через рік роботи перетворюються на 282.960 млн. грн. Але проблема в тому, що в наявності тільки 1 млн. рублів на усі проекти.

Як найкраще розподілити наявні гроші між 4-ма проектами, щоб до кінця року роботи на рахунку була максимально можлива кількість грошей?

Виробництво складається з наступних операцій: закупівля сировини, переробка, продаж, повернення грошей (цикл). Тривалість від моменту оплати сировини до моменту отримання грошей - 1 місяць. Тобто, в рік відбувається 12 однакових за умовами циклів.

Загальновідомі декілька традиційних способів розподілу грошей між проектами:

- А) вкласти в усі проекти рівні суми (1 млн.грн./ (кількість проектів), в нашому випадку $1 \text{ млн.грн.} / 4 = 0.25 \text{ млн. грн.}$);
- В) вкласти більше грошей в проект, який приносить більше прибутку;
- С) вкласти гроші в проекти пропорційно прошеним суммам (якщо уся сума грошей, що проситься керівниками проектів дорівнює 19.715

млн.грн., а у нас в наявності тільки 1млн.грн., то видати усім по - (прошена сума/19.715 млн.)*1млн.

Варіант А (вкладення грошей в усі проекти порівну)

Гроші видавати усім порівну (по 0.250 млн.грн.), то через рік результат складе 17.859 млн.грн. (див. таблицю 1.2).

Беремо з попередньої таблиці суму необхідних витрат на перший проект (13,5 млн.грн.). Порівнюємо, в скільки разів фактично вкладена сума менша за потрібних ($13.5/0.25=54$). Ділимо плановані доходи 180 млн. на 54 ($180/54=3.333$). Це і буде доход на фактично вкладені гроші - 3.333 млн.грн.

Таблиця 1.2.		
Найменування проекту	Витрати (млн.грн.)	Результат (млн.грн.) в рік
Екологічно чиста і дієтична продукція з м'яса	0.250	3.333
М'ясні продукти для національних кухонь	0.250	4.5
М'ясні продукти для тварин	0.250	5.976
М'ясопродукти під замовлення	0.250	4.050
РАЗОМ	1	17.859

Варіант Б (вкладення грошей в найбільш прибуткові проекти)

Розглянемо розподіл грошей між проектами по варіанту Б (див. таблицю 1.3). Проект №3 приносить максимальний прибуток на кожен вкладений рубель - 24 (ділимо результат на витрати $0.360/0.015=24$). У цей проект вкладаємо усі прошені гроші (0.015 млн.грн.). Викреслюємо цей проект з подальшого розгляду як що вже отримав фінансування.

Вважаємо, скільки ще є вільних грошей. Для цього з первинної суми в 1 млн.грн. віднімаємо вже вкладену суму (1млн.грн. - 0.015 млн.грн.=0.985 млн.грн.). Значить, в нашому розпорядженні ще 0.985 млн.грн.

Дивимося, який проект з переліку, що залишився, найбільш прибутковий. Наступний по прибутковості проект № 2 (на кожен вкладений рубель віддача 18 рублів). Цей проект просив 1.2 млн.грн. Але в наявності тільки 0.985 млн.грн. Усю цю суму вкладаємо в проект №2.

Усі гроші вкладені. Два проекти (№1, і №4) не фінансуються через відсутність грошей.

Результат складе 18.09 млн.грн.

Таблиця 1.3.

Найменування проекту	Витрати (млн.грн.)	Результат (млн.грн.) в рік	Віддача на 1 р. вкладень
Екологічно чиста і дієтична продукція з м'яса	0	0	13
М'ясні продукти для національних кухонь	0.985	17.73	18
М'ясні продукти для тварин	0.015	0.360	24
М'ясопродукти під замовлення	0	0	16
РАЗОМ	1	18.09	

Варіант В (пропорційне вкладення грошей в проекти)

Якщо розподілити гроші по варіанту В, то результат буде наступним (див. таблицю 1.4) :

Прошена сума дорівнює 19.715 млн.грн. (див. таблицю 1.1), в наявності тільки 1 мільйон, значить, кожен проект отримає прошену суму, зменшену в 19.715 разів.

Таблиця 1.4.

Найменування проекту	Витрати (млн.грн.)	Результат (млн.грн.) в рік
Екологічно чиста і дієтична продукція з м'яса	0.68475	8.5
М'ясні продукти для національних кухонь	0.06087	1.096
М'ясні продукти для тварин	0,00076	0.0183
М'ясопродукти під замовлення	0.2536	4.112
РАЗОМ	1	13.726

Як бачимо з трьох варіантів розподілу грошей між проектами буде наступним (див. таблицю 1.5) :

Таблиця 1.5.

Розподіл	А (млн.грн.)	Б (млн.грн.)	В (млн.грн.)	Без обмежень
Початкові витрати	1	1	1	19.715
Результат	17.85	18.09	13.726	282.96

Як бачимо, річний результат сильно залежить від способу їх первинного розподілу між проектами.

Завдання роботи:

1. Скласти власний перелік проектів або обрати з запропонованих нижче (за номером варіанта) та визначити витрати та результати за кожним з них.
2. Застосувати до переліку проектів способи розподілу грошей (: порівну, в залежності від ефективності проекту, пропорційно від досягнутого) та обрати з них найкращий.

Варіанти завдань для лабораторної роботи

Завдання 1. Молодий підприємець приймає рішення про розподіл коштів між 4-ма проектами, серед яких є наступні види діяльності: автомобільні перевози вантажів, перевози вантажів залізничним шляхом, авіа перевози та перевози вантажів морським транспортом.

Максимально можливі обсяги виробництва (витрати і результати, якби не було обмежень в грошах) приведені в таблиці:

Найменування проекту	Витрати (млн.грн.)	Результат (млн.грн.) в рік
Автомобільні перевози	4,3	117
Перевози вантажів залізничним шляхом	2,7	564
Авіа перевози	5,4	423
Перевози вантажів морським транспортом	3,7	674
РАЗОМ	16,1	1778

Підприємець має у наявності лише 1,2 млн. грошових одиниць. Як необхідно розподілити наявні грошові ресурси між проектами, щоб у кінці річної роботи на рахунку була максимальна сума коштів?

Завдання 2. Підприємець планує провести рекламну кампанію, для того щоб захопити певну частку ринку. Для цього було визначено окремі види реклами на обраному ринку. Кожен з обраних видів реклами є потенційним бізнес-проектом, реалізація якого дає можливість збільшити вкладені кошти.

Витратами, необхідними для запуску рекламної кампанії будуть лише витрати на рекламу. Вони здійснюються один раз на початку діяльності.

Підприємець має розраховані максимально можливі обсяги рекламної кампанії (витрати та результати у млн. грошових одиниць в умовах необмеженої кількості грошових коштів).

Рекламна кампанія складається з наступних операцій: заказ слоганів, запуск реклами, вихід у ефірах, зворотній ефект – повернення грошей (цикл). Тривалість від моменту заказу слоганів до моменту отримання грошей – 1 місяць. Тобто протягом року відбувається 12 однакових за умовами циклів.

Найменування проекту	Витрати	Результат (млн.грн.) в рік
----------------------	---------	----------------------------

	(млн.грн.)	
Телебачення	10,3	105
Інформаційні стенди	0,29	21,6
Журнали та газети	0,15	5,6
Радіо	6,4	59,7
РАЗОМ	17,14	191,9

Підприємець має у наявності лише 1,1 млн. грошових одиниць. Як необхідно розподілити наявні грошові ресурси між проектами, щоб у кінці річної роботи на рахунку була максимальна сума коштів?

Завдання 3. Група аналітиків агрохолдингу «СервісАгро» намагається вирішити куди із п'яти проектів вкласти кошти: закупівля устаткування на переробку соняшника у олію; закупівля і надання у оренду шести зернозбиральних машин; закупівля обладнання на переробка відходів виробництва; побудова млина.

Найменування проекту	Витрати (млн.грн.)	Результат (млн.грн.) в рік
Соняшникова олія	31,2	86
Зернозбиральні машини	15,09	72,1
Відходи	24	35
Побудова млина	12,3	44
РАЗОМ	82,59	237,1

Холдинг може виділити на реалізацію проектів 34 млн. грошових одиниць. Як необхідно розподілити наявні грошові ресурси між проектами, щоб у кінці річної роботи на рахунку була максимальна сума коштів?

Завдання 4. Керівник авіапідприємства намагається обрати який напрямок авіап перевезень слід розвивати: Київ-Мінськ; Київ-Париж; Київ-Лондон; Київ-Прага. Витрати різняться, адже в різних країнах кошторис обслуговуючих авіаперевізника компаній неоднорідний.

Найменування проекту	Витрати (млн.грн.)	Результат (млн.грн.) в рік
Київ-Мінськ	1,2	1,83
Київ-Париж	6,09	11,2
Київ-Лондон	8,03	16,08
Київ-Прага	3,6	5,1
РАЗОМ	18,92	34,21

Холдинг може виділити на реалізацію проектів 13 млн. грошових одиниць. Як необхідно розподілити наявні грошові ресурси між проектами, щоб у кінці річної роботи на рахунку була максимальна сума коштів?

Завдання 5. Директор підприємства «Айросвіт» давно мріяв захопити частку східних авіаперевезень. Його мрія стала реальністю так як знайшовся великий інвестор.

Група асистентів з головою підприємства стали перед нелегким вибором: яку із східних авіакомпаній купити: ЛиндаАйро; Светлом; Айрлендз; Суайро.

Найменування проекту	Витрати (млн.р)	Результат (млн.грн.) в рік
ЛиндаАйро	785	901
Светлом	567	823
Айрлендз	456	567
Суайро	124	456
РАЗОМ	1932	2747

Інвестор може виділити на реалізацію проектів 900 млн. грошових одиниць. Як необхідно розподілити наявні грошові ресурси між проектами, щоб у кінці річної роботи на рахунку була максимальна сума коштів?

Завдання 6. Група фінансистів та аналітиків великого інвестора «Сартокарат» вирішує як розподілити кошти між такими проектами: видобуток нафти; видобуток вугілля; видобуток алмазів; виробництво бензину.

Найменування проекту	Витрати (млн.р)	Результат (млн.грн.) в рік
Видобуток нафти	340	670
Видобуток вугілля	120	321
Видобуток алмазів	456	567
Виробництво бензину	124	456
РАЗОМ	1040	2014

На реалізацію проектів компанія може вид 500 млн. грошових одиниць. Як необхідно розподілити наявні грошові ресурси між проектами, щоб у кінці річної роботи на рахунку була максимальна сума коштів?

Завдання 7. Енергокомпанія має можливість постачання електроенергії за кордон. У компанії є декілька потенційних покупців. Електромережа до кожного з них відсутня. Тому енергокомпанії доведеться понести деякі витрати на побудову мережі та її наладку.

Директор компанії повинен розподілити кошти між 4-ма переліченими проектами побудови електромережі.

Найменування проекту	Витрати (млн.р)	Результат (млн.грн.) в рік
Проект 1	54	98
Проект 2	37	45
Проект 3	78	123
Проект 4	24	56
РАЗОМ	193	322

На реалізацію проектів компанія може виділити 70 млн. грошових одиниць. Як необхідно розподілити наявні грошові ресурси між проектами, щоб у кінці річної роботи на рахунку була максимальна сума коштів?

Завдання 8. Китайська компанія по виробництву промислового устаткування вирішує стати лідером у світі з виробництва ліній розливу алкогольних та слабоалкогольних напоїв. Рада директорів повинна ефективно розподілити певну суму коштів на купівлю таких підприємств : KHS; Dante; Filla; Orkla.

Найменування проекту	Витрати (млн.р)	Результат (млн.грн.) в рік
KHS	456	765
Dante	234	490
Filla	123	231
Orkla	98	270
РАЗОМ	911	1756

На реалізацію проектів компанія може виділити 500 млн. грошових одиниць. Як необхідно розподілити наявні грошові ресурси між проектами, щоб у кінці річної роботи на рахунку була максимальна сума коштів?

Завдання 9. Український виробник автомобілів хоче реалізувати ряд проектів: будівництво заводу з виробництва гуми; купівля заводу з виробництва гуми; купівля підприємства з виробництва скла; купівля устаткування для виготовлення авто фар.

Найменування проекту	Витрати (млн.р)	Результат (млн.грн.) в рік
Будівництво заводу з виробництва гуми	456	980
Купівля заводу з виробництва гуми	560	768
Купівля підприємства з	234	432

виробництва скла		
Купівля устаткування для виготовлення авто фар	56	135
РАЗОМ	1306	2315

На реалізацію проектів авто компанія може виділити 720 млн. грошових одиниць. Як необхідно розподілити наявні грошові ресурси між проектами, щоб у кінці річної роботи на рахунку була максимальна сума коштів?